

gasinhae Kātantraaphorismorum explicationem a *Trilochanādāsa* compositus.

I. Foll. 63. Commentarius ad quinque capita de *sandhi* agentia. Incipit: प्रणम्य सर्वकृत्तारं सर्वदं सर्ववेदिनं सर्वोयं सर्वगं सर्वं सर्वदेवनमस्कृतं¹। दुर्गसिंहोक्तकातन्त्रवृत्तिदुर्गपदान्यहं विवृणोमि यथाप्रज्ञमज्ञसंज्ञानहेतुना ॥

II. Foll. 150. Inde a nominum declinatione usque ad finem suffixorum *taddhita*. A. Declinatio. Prathamah pādah fol. 28^a; dvitīyah fol. 48^a; tṛtīyah fol. 66^a. B. Kāraka fol. 93^a. C. Samāsa fol. 119^a. D. Taddhita fol. 149^a.

III. Foll. 154. De verbo. Prathamah pādah fol. 21^a; dvitīyah fol. 64^b; tṛtīyah fol. 84^b; chaturthah fol. 105^a; panchamah fol. 115^a; shashṭhah fol. 136^a; saptamah fol. 142^a; aṣṭamah fol. 154^b.

Trilochanādāsa ante Vopadevae aetatem vixit, siquidem Kāvyaakāmadhenu liber ab hoc grammatico compositus est. Praeterea a Viṭṭhalāchārya et aliis recentioris aevi auctoribus citatur. Ipse *Jinendrabuddhim* sapientius laudat, passim *Jayādityam* et *Bhaṭṭam* grammaticos ab eo memoratos reperi, in prooemio vero *Śiṣupālavadham* et *Kādambarīm*.

De codice Parisiaco cf. Hamilton, p. 67; de Berolynensi Weber Catal. p. 220.

Fasciculus I. et III. in hujus seculi initio, secundus medio seculo superiore a Mukundaśarman exarati sunt. (WILSON II.)

378.

Foll. 116–120. (linn. 16.) Fragmentum *Dhātupāṭhae*, radices secundum *Hemachandrae* systema digestas et constitutas continentis. Folia 9. 2. desiderantur. Radices in decem classes divisae sunt, quae eadem atque quae a Pāṇini usurpantur, nomina gerunt, *anubandhae* vero omnino differunt, rarius significationes.

In fine haec leguntur: इत्याचार्यश्रीहेमचंद्रानुस्मृतेश्चुरादयो रितो धातवः ॥ संपूर्णं श्रीआदिसूत्रः ॥

Haec folia praestantissima seculi septimi decimi exuntis literatura exarata sunt. (WALKER 168^d.)

379.

Foll. 63–82. (linn. 18–20.) His foliis *Dhātupāṭhas*, radicum collectio ad *Hemachandrae* grammaticam pertinens, continetur, a *Puṇyasundara* ordine alphabetico disposita. Incipit: प्रणम्य परमाधीशं पुण्यसुंदरधीमता । धातूनां गणसेडादिव्यक्तिर्विधाय तन्यते ॥

¹ Hac *sarva* vocabuli repetitione nemo est qui ad Sarvavarmanem alludi non videat.

Radices secundum literas finales, adjectis syllabis auxiliaribus (*anubandha*), dispositae sunt. Significationes radicibus tributae maximam partem cum schola Pāṇinīya consentiunt. Totus radicum numerus esse 1981 perhibetur.

Haec folia anno 1776 a Bhūdeva exarata sunt. (WALKER 161^b.)

380.

Foll. 107–114. (linn. 22.) *Vibhramasūtra*, implicationis aphorismi, *Hemachandrae* auctori tributi, cum commentario, quem *Guṇachandra*, *Devasūris* discipulus, *Kakvalla* auctore, composuit.

Commentarius incipit: निखिलजगदेकशरणं । भव्यांभोरुह-विकाशनपटिष्टं । मोहांधकारभिरुरं । श्रीवीराङ्कं परं नौमि ॥१॥ ऋषिभाद्यान् स्तवीम्यन्यान् । विघ्नसंघातघातकान् । सुरासुरनराराध्यान् । मुक्तिमार्गप्रकाशकान् ॥२॥ यस्याः स्मरणमात्रेण । प्रगल्भंते विपश्चितः । परोपकारकत्वं तां । वंदे वाणीं वरप्रदां ॥३॥ सकलभुवनैकतिलकः । कुमरतन्त्रांतकषणैकदक्षतमः । नित्योदितः स्थिरतरो । जयति श्रीदेवसूरिरविः ॥४॥ सुखप्रबोधिका वृत्ती । रूपसिद्धिसमन्विता । सिद्धहेमानुसारेण । क्रियते तद्विधमे ॥५॥

Textus distichis 21. constat, varia vocabula continentibus, ejus generis pleraque, quae aut substantiva, aut verbi forma quaedam recondita, aut compositum insolitum esse possint. Ad exercenda igitur puerorum ingenia et grammaticam inculcandam libellus scriptus est, proximeque versus ludimagistrorum jucundissimos in memoriam revocat tales, quales lepidissimi illi: ‘Si transire velis maris undas, utere velis;’ ‘Oras mundus habet: nox horas: si petis, oras.’ Specimini haec erunt: कस्य धातोस्तिवादीनामेकस्मिन्प्राये स्फुटं । परस्परविरुद्धानि रूपाणि स्युस्त्रयोदश ॥१॥ i. e. avāgaridhvam, avāgarīdhvam, etc. अग्निभ्यः पार्थिवेभ्यश्च (i. e. pāṛthiva-ibhyaḥ) प्रथमांतं पदद्वयं । एषेति नैतदाबंतं श्रानस्येति च साधुता ॥२॥ अस्यन्निति न शत्रंतं व्याघ्रा इत्यस्य चैकता । बहुत्वं च तथैतेषामसुमेधोऽरुरेव च ॥१२॥ अत्र्याधयोऽसमस्तं स्याद्ये येषां चक्रिरे पदं (ye yeshām chakrire = yeyeshāmchakrire, i. e. valde adnitebantur) । अक्षे पयस्तथा चान्यदक्षे वयममी वयं (i. e. akshepayah, aksheva-yam, amīvayam) ॥२१॥

In fine *Guṇachandra* haec addit, quae paucis emendatis exscripsi: अमुना प्रकारेण विषमप्रयोगान्पर्यनुयुज्य पृच्छयमाना अननुसृतप्रस्तुतग्रंथसरणयः कतिपये प्रतिहतप्रतिभाविशेषत्वेनोत्तरमलभमानाः संतः प्रस्रवंति स्वेदबिंदून् । स्त्रीकुर्वन्ति जृभां । आनंदंति निद्रामुद्रां । जल्पन्ति किंचित्तथाविधाभिधेयशून्यं । निरीक्षन्ते हरितः । पश्यन्त्यंतरिक्षं । विलोकयन्ति च भूयो भूयः सर्व[स]हा वयमिति । तथा चोक्तं सुगृहीतनामधेयैः श्री-Siddhasenadivākara-pādaiḥ ।